

Anastazy Wika-Czarnowski (1877–1940)

Anastazy Wika-Czarnowski urodził się 30 maja 1877 r. w Joninach k. Przytarni na Kaszubach. Po ukończeniu szkoły i odbyciu służby wojskowej rozpoczął pracę jako urzędnik rejencji gdańskiej, a następnie kuratorium szkolnego. W 1908 r. został pracownikiem poczty w Brodnicy. W 1911 r. poślubił Bogumiłę Plichtę, z którą miał dwoje dzieci – syna Rudolfa i córkę Elżbietę. 1 kwietnia 1914 r. wraz z rodziną zamieszkał w Gdańsku.

Po zakończeniu I wojny światowej aktywnie włączył się w polską akcję przejmowania i ochrony mienia poniemieckich urzędów pocztowych na Pomorzu. Przeprowadzał również szkolenia przyszłych polskich urzędników pocztowych.

Od 10 stycznia 1920 r. był związany z Polskim Urzędem Poczto-Telegraficznym w Wolnym Mieście Gdańsku. 20 lutego 1929 r. został naczelnikiem Polskiego Urzędu Poczтового. Tak jak wielu Polaków włączył się w działalność różnych organizacji, między innymi Gminy Polskiej, Gdańskiej Macierzy Szkolnej, Towarzystwa Ludowego, Związku Harcerstwa Polskiego. Działał również w Amatorskim Ruchu Artystycznym oraz był członkiem Klubu Sportowego „Gedania”.

Wraz z żoną, Bogumiłą, zaangażował się w przebudowę budynku, który został zaadoptowany na kościół pw. św. Stanisława. Małżonkowie Wika-Czarnowscy wytrwale zbierali fundusze na prace budowlane oraz wyposażenie kościoła. Z własnych środków rodzina Wika-Czarnowskich ufundowała jeden z witraży tejże świątyni.

Żona Anastazego, jako aktywna działaczka Towarzystwa Polek, wraz z innymi członkiniami organizowała tzw. Bazary, czyli imprezy charytatywne, z których dochód przeznaczony był m.in. na budowę kościoła pw. św. Stanisława.

1 września 1939 r. Anastazy Wika-Czarnowski został aresztowany przez Niemców i osadzony w Viktoriaschule, a następnie skierowany do obozu Stutthof. Tam – 22 marca 1940 r. – w tzw. Krwawy Wielki Piątek został, wraz z innymi wybitnymi działaczami polskimi, zamordowany przez Niemców. W 1946 r. jego szczątki ekshumowano i uroczyste pochowano na cmentarzu na gdańskiej Zaspie.

ANASTAZY WIKĄ-CZARNOWSKI - PO UKOŃCZENIU SZKOŁY I ODBYCIU SŁUŻBY WOJSKOWEJ - PRACOWAŁ JAKO URZĘDNIK POCZTOWY. W 1908 R. ZOSTAŁ PRACOWNIKIEM POCZTY W BRODNICY.

OD 10 STYCZNIA 1920 R. ANASTAZY WIKĄ-CZARNOWSKI ZWIĄZANY BYŁ Z POLSKIM URZĘDEM POCZTOWO-TELEGRAFICZNYM W WOLNYM MIEŚCIE GDAŃSKU. 20 LUTEGO 1929 R. ZOSTAŁ NACZELNIKIEM POLSKIEGO URZĘDU POCZTOWEGO NR 1.

TAK JAK WIELU INNYCH POLAKÓW ZAMIESZKAŁYCH W WMG, TAK I ANASTAZY WIKĄ-CZARNOWSKI ZAANGAŻOWAŁ SIĘ W DZIAŁALNOŚĆ RÓŻNYCH ORGANIZACJI, MIĘDZY INNYMI: GMINY POLSKIEJ ZWIĄZKU POLAKÓW, GDAŃSKIEJ MACIERZY SZKOLNEJ, TOWARZYSTWA LUDOWEGO, ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO. DZIAŁAŁ TAKŻE W AMATORSKIM RUCHU ARTYSTYCZNYM ORAZ BYŁ CZŁONKIEM KLUBU SPORTOWEGO „GEDANIA”.

MAŁŻEŃSTWO WIKĄ-CZARNOWSKICH WŁĄCZYŁO SIĘ W PRACĘ BUDOWLANĄ PRZY KOŚCIELE ŚW. STANISŁAWA. NIESTRUDZENIE ZBIERALI FUNDUSZE NA PRACĘ BUDOWLANĄ I WYPOSAŻENIE TEJ POLSKIEJ ŚWIĄTYNI. Z WŁASNYCH ŚRODKÓW RODZINA WIKĄ-CZARNOWSKICH UFUNDOWAŁA JEDEN Z WITRAŻY.

ŻONA ANASTAZEGO, BOGUMIŁA, BYŁA AKTYWNA DZIAŁACZKĄ TOWARZYSTWA POLEK I WRAZ Z INNYMI CZŁONKINIAMI ORGANIZOWAŁA TZW. BAZARY, CZYLI IMPREZY CHARYTATYWNE, Z KTÓRYCH DOCHÓD PRZEZNACZONY BYŁ NA DZIAŁALNOŚĆ CHARYTATYWNĄ I RÓWNIEM NA BUDOWĘ KOŚCIOŁA ŚW. STANISŁAWA.

ANASTAZY WIKĄ-CZARNOWSKI ZGINAŁ 22 MARCA 1940 R. W TZW. KRWAWY WIELKI PIĄTEK. WRAZ Z INNYMI WYBITNYMI DZIAŁACZAMI POLSKIMI ZOSTAŁ STRACONY PRZEZ NIEMCÓW W EGZEKUCJI. W 1946 R. JEGO SZCZĄTKI EKSHUMOWANO, A W 1947 R. UROCZYŚCIE POCHOWANO NA CMENTARZU NA GDAŃSKIEJ ZASPIE.

Anastazy Wika-Czarnowski – zadania

1. Podkreśl prawidłowe zakończenie zdania.

10 stycznia 1920 r. Anastazy Wika-Czarnowski...

- zamieszkał wraz z rodziną w Gdańsku.
- wyjechał na szkolenie związane z podjętą pracą w urzędzie pocztowym.
- związany był z Polskim Urzędem Poczto-Telegraficznym w Wolnym Mieście Gdańsku.
- został odznaczony za swoją działalność na rzecz organizacji polskich w WMG.

2. Na poniższym diagramie znajdź wyrazy, które będą odpowiedziami na zamieszczone poniżej pytania. Wyrazy mogą być umieszczone w diagramie poziomo, pionowo, na przekątnych, wprost lub wspak. Dana litera może wchodzić w skład kilku słów.

- Miejsce urodzenia Anastazego Wiki-Czarnowskiego.
- Imię córki Anastazego Wiki-Czarnowskiego.
- Co rodzina Wika-Czarnowskich ufundowała w kościele św. Stanisława?:
- W jakim mieście rozpoczął pracę Anastazy Wika-Czarnowski?
- Gdzie został pochowany Anastazy Wika-Czarnowski po wojnie?
- Gdzie zginął Anastazy Wika-Czarnowski?

X	O	R	V	O	B	R	O	D	N	I	C	A	J	Ś
Ł	Ć	I	F	Ć	P	H	Ż	Ć	Ń	D	Ń	R	K	Z
M	E	F	C	Y	H	K	P	L	Ę	R	U	S	Ł	L
H	K	L	M	Ż	I	Ą	Ę	M	O	Ż	D	T	Ż	E
Ż	O	J	Ż	Ś	G	D	R	Ż	Ś	H	Z	U	M	Ż
Z	W	O	M	B	R	Q	Ó	P	Ż	Z	G	T	U	S
A	Y	R	U	G	I	Y	E	Ł	Z	N	G	T	Ś	U
S	F	K	O	J	S	E	Ś	V	V	W	Ą	H	E	Z
P	A	Ż	D	L	N	K	T	H	I	E	P	O	A	Ń
A	H	Y	M	Ę	Y	Ż	L	A	T	A	B	F	J	B
W	F	Ż	D	N	I	O	T	L	J	M	E	O	Ż	U
H	X	Ł	I	H	J	Z	U	Ż	Ć	I	E	R	T	Ń
Q	M	N	D	Ą	Ż	A	R	T	I	W	S	G	Ż	X
Ę	O	O	T	A	Ł	B	E	A	G	Ć	Q	V	E	Ę
J	N	E	Ę	I	I	X	R	O	T	Ć	Ś	G	Ń	Ż

3. Wymień organizacje, w których działał Anastazy Wika-Czarnowski.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Na podstawie informacji pozyskanych z biogramu oraz komiksu uzupełnij tekst.

Anastazy Wika-Czarnowski urodził się 30 maja 1877 r. w Joninach k. na Kaszubach. W r. poślubił Bogumiłę Plichtę, córkę działacza kaszubskiego. 1 kwietnia 1914 r. rodzina Wika-Czarnowskich zamieszkała w Anastazy Wika-Czarnowski aktywnie działał w kilku..... organizacjach w Wolnym Mieście Gdańsku. Wraz z żoną mocno zaangażował się w budowę kościoła pw., działając w specjalnie powołanym Komitecie. Żona Anastazego, Bogumiła, jako aktywna działaczka Towarzystwa Polek wraz z innymi członkiniami organizowała tzw. , czyli imprezy charytatywne.

5. Ułóż wydarzenia w porządku chronologicznym. Poniższym cyfrom przyporządkuj odpowiednie litery.

- a. Anastazy Wika Czarnowski od 10 stycznia 1920 r. związany był z Polskim Urzędem Pocztowo-Telegraficznym w Gdańsku.
- b. W 1911 r. poślubił Bogumiłę Plichtę, córkę działacza kaszubskiego.
- c. W 1908 r. został pracownikiem poczty w Brodnicy.
- d. Od 20 lutego 1929 r. był naczelnikiem Urzędu Poczтового nr 1.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.